

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30012/2023
16.01.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Вање Милићевић, Весне Мاستиловић и Тање Ђурица, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Николов, адвокат из ..., против тужене ББ, из ..., чији је пуномоћник Шефкета Доловац, адвокат из ..., ради утврђивања права стварне службености, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023. године, у седници одржаној 16.01.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против дела става 1. пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023 којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 497/22 од 01.12.2022. године у ставу првом изреке пресуде, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против дела става 1. пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023 којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 497/22 од 01.12.2022. године у ставу првом изреке пресуде.

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против дела става 1. пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023.године, којим је одбијена, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 497/22 од 01.12.2022. године у ставу другом изреке пресуде, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023. године у делу у којем је потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 947/22 од 01.12.2022. године, у ставу другом и трећем изреке и пресуда Основног суда у Новом Пазару П 497/22 од 01.12.2022. године у ставу другом и трећем изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П 497/22 од 01.12.2022. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се утврди право стварне службености пролаза аутомобилима, пољопривредном механизацијом и пешице у ширини од 3м преко послужног добра-катастарске парцеле у својини тужене ББ из ... бр. .../..., уписано у листу непокретности бр. ... КО ... и то најкраћим путем у мерама и границама: са североистока до преосталог дела катастарске парцеле број .../... КО ... у дужини од 21,80м, са југоистока до катастарске парцеле број .../... КО ... у дужини од 3,50м, са југозапада до катастарске парцеле број ... КО ... (река ...) у дужини од 20,99м и са северозапада до катастарске парцеле број .../... КО ... у дужини од 3,00м, у корист повласног добра катастарске парцеле у власништву тужиоца бр. .../..., уписано у листу непокретности бр. ... КО ... што је тужена дужна признати тужиоцу дозволити слободан пролаз под претњом извршења изрицања новчане казне, као и да се наложи служби за катастар непокретности Нови Пазар да изврши укњижбу права службености пролаза у земљишним књигама у корист тужиоца. (став први изреке) . Одбијен је, као неоснован, евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се конституише право стварне службености пролаза аутомобилима, пољопривредном механизацијом и у ширини од 3м преко послужног добра-катастарске парцеле у својини тужене ББ из ... бр. .../..., уписано у листу непокретности бр. ... КО ... и то најкраћим путем у мерама и границама: са североистока до преосталог дела катастарске парцеле број .../... КО ... у дужини од 21,80м, са југоистока до катастарске парцеле број .../... КО ... у дужини од 3,50м, са југозапада до катастарске парцеле број ... КО ... (река ...) у дужини од 20,99м и са северозапада до катастарске парцеле број .../... КО ... у дужини од 3,00м, у корист повласног добра катастарске парцеле у власништву тужиоца бр. .../..., уписано у листу непокретности бр. ... КО ... што је тужена дужна признати тужиоцу дозволити слободан пролаз под претњом извршења изрицања новчане казне, као и да се наложи служби за катастар непокретности Нови Пазар да изврши укњижбу права службености пролаза у земљишним књигама у корист тужиоца.(став други изреке) .Обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка уплати износ од 192.950.00 динара

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 497/22 пд 01.12.2022. године. (став први изреке). Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.(став други изреке)

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, с предлогом да се о њој одлучи као о изузетно дозвољеној.

Испитујући дозвољеност ревизије, на основу члана 404. став 2. ЗПП(„Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 – у даљем тексту ЗПП), Врховни суд је закључио да је у погледу ревизије изјављене против дела става 1. изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023.године, којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 497/22 од 01.12.2022. године у ставу првом изреке пресуде, нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, узимајући у обзир врсту спора, садржину тражене судске заштите, начин пресуђења и разлоге за усвајање тужбеног захтева. У

конкретном спору, правноснажном пресудом одбијен је захтев тужиоца за утврђење права службености пролаза преко парцела тужене на начин како је то описано у тужбеном захтеву, који почива на налазу и мишљењу вештака геодетске струке, с обзиром да тужилац није све време рока одржаја имао сагласност да тим путем пролази преко парцела тужене. Образложење побијане пресуде не одступа од досадашњег тумачења и примене материјалног права на утврђено чињенично стање, тако да не постоји потреба за новим тумачењем права нити за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана. Како тужилац у ревизији не указује на другачије судске одлуке донете у чињеничној и правној ситуацији, истој или сличној оној каква је у конкретном случају и о супротном пресуђењу, није испуњен ниједан од законских услова за дозвољеност посебне ревизије, због чега је одлучено, као у првом ставу изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије у смислу одредаба члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП и оценио да ни у смислу те одредбе ревизија није дозвољена.

Наиме, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе (члан 403. став 3. ЗПП).

У конкретном случају вредност предмета спора побијане правноснажне пресуде је 10.000,00 динара, (вредност спора одмерена за судску таксу) што је очигледно испод ревизијског цензуса од 40.000 евра, па је ревизија недозвољена и као таква одбачена, другим ставом изреке , применом члана 413. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије изјављене против дела става 1. изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023 којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 497/22 од 01.12.2022. године, у ставу другом изреке пресуде , на основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, ради тумачења права, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке.

Испитујући побијану пресуду у дела става 1. пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 914/23 од 19.07.2023 којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 497/22 од 01.12.2022. године у ставу другом изреке пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступкау (Службени Гласник РС бр. 72/11...10/23) Врховни суд је одлучио да ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник катастарске парцеле бр. .../... по култури њива треће класе и кп бр. ... уписане у лн број ... КО ... са обимом удела 1/1. Тужилац је наведене парцеле купио од ВВ из ... по основу Уговора о купопродаји непокретности који је оверен пред Основним судом у Новом Пазару дана 04.04.2002. године под бројем О .../... . Тужена је власник катастарске парцеле бр. .../... и .../... уписаних у лн бр. ... КО ... са обимом удела 1/1. Тужена је право својине на

парцелама стекла на основу Уговора о купопродаји непокретности који је закључила, у својству купца, са ГГ у својству продавца, а који је оверен од стране јавног бележника 29.03.2018. године. Наведене парцеле тужиоца и тужене се граниче, при чему парцела тужиоца нема директан израз на сеоски пут, па тужилац користи парцелу тужене .../... за пролаз до сеоског пута и то део парцеле у ширини од 3м дуж ... реке. Утврђено је да пут који служи за коришћење катастарских парцела бр. .../... и .../... пролази кроз југозападни део парцеле бр. .../... непосредно уз корито односно до парцеле реке Ширина спорног пута је 3м. На југозападном делу парцеле где се спорни пут спаја са катастарском парцелом бр. .../... налази се мала метална капије ширине 1,30м и велика метална капије ширине 5,5м. Мере и границе на катастарској парцели вештак је определио тако што спорни пут иде са североистока до преосталог дела катастарске парцеле .../... у дужини од 21,80м, са југоистока до катастарске парцеле .../... у дужини од 3,5м са југозапада до катастарске парцеле бр. ... (... река) у дужини од 20,99м са северозапада до катастарске парцеле бр. .../... у дужини од 3м. Тужилац до своје парцеле није могао да користи други пут, већ само пут преко парцеле тужене, до које је долазио пешице и својим путничким возилом. Физички не постоји нити је икад постојао пут или прилаз према парцели тужиоца, већ само прилаз од сеоског пута узводно поред реке. Парцеле чији су власници тужилац и тужена раније су чиниле једну парцелу, а тужилац је своју парцелу купио 2000. године.

Из овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца за конституисање права службености пролаза преко парцеле тужене, јер тужилац није предложио доказе на околност да ли је тражени пролаз најпогоднији, да ли се тим начином коришћења најмање оптерећује послужно добро.

По становишту Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 53.став 1. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да одлуком суда или одлуком другог државног органа стварна службеност се установљава када власник повласног добра у целини или делимично не може користити то добро без одговарајућег коришћења послужног добра, као и у другим случајевима одређеном законом.

У конкретном случају, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца усмерен на конституисање права стварне службености, јер тужилац није пружио доказе да ли је тражени пролаз најпогоднији за власника послужног добра односно да ли се на тај начин најмање оптерећује послужно добро, а да при томе нису ценили у поступку изнете чињенице да тужилац до своје парцеле (повласног добра) није могао да користи други пут, јер физички не постоји, нити је икада постојао пут или прилаз према парцели тужиоца, јер је то некада била једна парцела. Ако је пут којим је тужилац и његови правни претходници годинама пролази једини којим се може доћи до парцеле тужиоца, није ни било неопходно утврђивати чињенице везане за то да ли тај пролаз најмање оптерећује послужно добро.

У поновљеном поступку суд ће, узимајући у обзир наведене примедбе донети нову, закониту одлуку.

Како одлука о трошковима поступка зависи од одлуке о главној ствари, Врховни суд је укинуо и одлуку о трошковима поступка.

Из изнетих разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртом на основу одредбе члана 416.став 2.и члана 165.став 3. ЗПП.

Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић